नत्वमिति अस्मांस्त्यक्त्वागंतुमिच्छंत्यास्तवमिथ्यैवायमुपचारोनवास्तवइतिभावः समाकुलेषुसंदिग्धेषु ज्ञानेषुज्ञातव्यकार्येषु तत्बिलप्रवेशनं बुद्धिकृतंबुद्धिमदाचरितंनैव बिलेशत्रुसद्भावशंकायांसत्यांबलात्तत्रप्रवेशोनयुक्तइतिभावः ॥ १२ ॥ नचेति अस्मान्अयेवाउपकर्तॄन्भूतभाव्युपकारशून्यान्किमितिबिभर्षि वयंतवकेनकेपीत्यर्थः त्वंवासतीअस्माकंकामकापि मातृसंबंधस्यभ्रांतिकल्पितत्वादित्यर्थः ॥ १३ ॥ १४ ॥ आयाःआगच्छेः नःअस्मान् ॥ १५ ॥ १६ ॥ ततइति अग्निदाहात्प्रागेवतक्षकवज्जरितापिगताऽतोदाहात्षडेवमुक्ताइतिपूर्वोक्तमविरुद्धं ॥ १७ ॥ १८ ॥ इतिआदिपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेएकत्रिंशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २३१ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ पुरतइतिअत्रसंसाराटव्यांमहामोहानलव्याप्तायांमातापिनत्रातुंसमर्थाकिंतुसर्वेस्वार्थकामाएवेतिसंसूच्यब्रह्मिष्ठएवस

शार्ङ्गकाऊचुः नत्वंमिथ्योपचारेणमोक्षयेथाभयाद्धिनः ॥ समाकुलेषुज्ञानेषुनबुद्धिकृतमेवतत् ॥ १२ ॥ नचोपकृतमस्माभिर्नचास्मान्वेत्थयेवयं ॥ पीड्यमानाबिभर्ष्यस्मान्कासतीकेवयंतव ॥ १३ ॥ तरुणीदर्शनीयाऽसिसमर्थाभर्त्तुरेषणे ॥ अनुगच्छपतिंमातःपुत्रानाप्स्यसिशोभनान् ॥ १४ ॥ वयमग्निंसमाविश्यलोकानाप्स्यामशोभनान् ॥ अथास्मान्नदहेदग्निरायास्त्वंपुनरेवनः ॥ १५ ॥ वैशंपायनउवाच एवमुक्तातताःशार्ङ्गीपुत्रानुत्सृज्यखांडवे ॥ जगामत्वरितादेशंक्षेममग्नेरनामयं ॥ १६ ॥ ततस्तीक्ष्णार्चिरभ्यागात्त्वरितोहव्यवाहनः ॥ यत्रशार्ङ्गाबभूवुस्तेमंदपालस्यपुत्रकाः ॥ १७ ॥ ततस्तंज्वलितंदृष्ट्वाज्वलनंतेविहंगमाः ॥ जरितारिस्ततोवाक्यंश्रावयामासपावकं ॥ १८ ॥ इतिश्रीमहाभारतेआदिपर्वणिमयदर्शनपर्वणिशार्ङ्गकोपाख्यानेएकत्रिंशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २३१ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ जरितारिरुवाच पुरतःकृच्छ्रकालस्यधीमान्जागर्त्तिपूरुषः ॥ सकृच्छ्रकालंसंप्राप्यव्यथांनैवैतिकर्हिचित् ॥ १ ॥ यस्तुकृच्छ्रमनुप्राप्तंविचेतानावबुध्यते ॥ सकृच्छ्रकालेव्यथितोनश्रेयोविंदतेमहत् ॥ २ ॥ सारिसृक्कउवाच धीरस्त्वमसिमेधावीप्राणकृच्छ्रमिदंचनः ॥ प्राज्ञःशूरोबहूनांहिभवत्येकोनसंशयः ॥ ३ ॥ स्तंबमित्रउवाच ज्येष्ठस्तातोभवतिवैज्येष्ठोमुंचतिकृच्छ्रतः ॥ ज्येष्ठश्चेन्नप्रजानातिकनीयान्किंकरिष्यति ॥ ४ ॥

वीरत्रातुंसमर्थइत्यस्मिन्ध्यायेसूच्यते कथापक्षेतुस्पष्टएवार्थः तत्रजरितारिर्नाशितकामादिशत्रुगणआह पुरतइति मरणात्प्रागेवज्ञानार्थंयतितव्यंततश्चमरणव्यथांज्ञानीनप्राप्नोति नतस्यप्राणाउत्क्रामंत्यत्रैवसमवनीयंतइतिश्रुतेरित्याद्यश्लोकतत्त्वं कृच्छ्रकालोमरणकालः व्यथांप्राणोत्क्रमणपीडां ॥ १ ॥ एतदेवव्यतिरेकमुखेनाह यस्त्विति विचेताःअजितचित्तः व्यथितोदेहांतरेनिपात्यकर्मणावशीकृतोमहत्च्छ्रेयोमोक्षं ॥ २ ॥ उक्तव्यथानाशःसत्संगादेवभवतीत्यन्वयव्यतिरेकाभ्यामाहद्वाभ्यां धीरइति धीरोध्यानवान् मेधावीऊहापोहकुशलःअतस्त्वमेवास्मान्पाहीतिभावः ॥ ३ ॥ त्वदनुग्रहंविनानास्तितरणोपायइत्याह ज्येष्ठइति ॥ ४ ॥

Digitized by Google